

Стоматоложката от Любимец

Тази тъжна история за една забравена и изоставена в страданията си жена, раздавала се през целия си живот на пациентите си и посветила много часове в служба на болните и страдащи българи в Прага, не е измислена. Разказа ми я Елишка Троянова. Това е историята на нейната майка, Соня Сенова.

Не познавах тази голяма българка, която всеотдайно се е грижила за много наши сънародници в Прага, помагала им е в тежки житейски ситуации, подкрепяла ги е и ги е окуражавала. Лекувала ги е безвъзмездно. За да умре забравена от тях.

Соня Сенова

През 30-те години на миналия век едно малко момиче от с. Любимец мечтае да стане лекар. Използва първата предоставена възможност и тръгва за Прага. Мечтата ѝ се сбъдва и тя записва медицина. Още в първи курс от следването си се запознава със студента Камил Реслер – също бъдещ лекар. Сключват брак и скоро се ражда дъщеря им Елишка. 9-месечната Елишка е изпратена в Димитровград при баба си Елисавета и дядо си Иван, които се грижат за нея цели шест години, докато майка ѝ завърши медицина. Соня Сенова обаче не иска да работи като педиатър и затова през 60-те години започва да следва стоматология в Пилзен. Дипломира се успешно, специализира в Бърно и започва работа в Прага. Работи в различни квартали на чешката сто-

лица – Дейвице, Жижков, Бржевнов, Храдчани, в спешната помощ на ул. „Владиславова“ и др. Намира си и допълнителна работа в специализирани лаборатории. Междувременно се развежда и през 1959 г. се омъжва за втория си съпруг – индиецът Махендра Сен, от когото има син Амрит. По това време ходи облечена в сари. Соня е екстравагантна жена, която се държи като генерал, обича да се разпорежда. Някои пациенти я наричат кървавата Соня заради огромното количество зъби, които умело изважда. Раздава се на пациентите си. Много от тях са нейни сънародници.

Предпочита да работи в „Бърза помощ“. Харесват ѝ дежурствата по Коледа, Великден и другите празници. Тогава не само помага на стотици пациенти, но и гощава колегите си с български ястия, които сама приготвя. Почти всяка година се връща в България – посещава близки и роднини в София, Стара Загора, Любимец. В Прага активно се включва в живота на българската

общност. Публикува статии в чешки и български вестници и списания или превежда от български на чешки. Посещава Българския клуб. Помага на болни българи, посещава ги в болницата, грижи се за тях. В голямото ѝ сърце има място за всеки, нуждаещ се от помощ. През 1997 г. Соня Сенова започва да боледува от синдрома на Сионгрена. Това е хронично възпалително аутоимунно заболяване, с което се засягат слъзните и слюнчени жлези, при нея отначало се проявява със сухота в очите. Въпреки че претърпява 26 операции, тя прогресивно ослепява. Последните години от живота си прекарва в санаториум за незрящи хора в Прага-Смихов. Нейните многобройни пациенти са я забравили. Посещават я само няколко българи между които Славейко Карабеберов, Галина Боровичкова, Иванка Цветанова... Ден преди смъртта ѝ при нея е отец Пламен Тодоров. Соня Сенова умира в пълна тъмнина и самота на 1 ноември 2011 година.

Мария Захариева

С приятели от българската общност

Соня Сенова беше истински народен лекар

Соня Сенова (по баща Димова) е родена на 9 март 1928 г. в с. Любимец, което се намира близо до Гърция и Турция. Баба ѝ и дядо ѝ са бежанци от Гръцка Тракия. Баща ѝ, Иван Димов Калайджиев, бил учител, а майка ѝ Елисавета – домакиня. Соня има по-малък брат – Димо Димов.

Основното си образование Соня получава в училището в родното си село, в което се обучават български и турски деца. Тя често си спомняше колко добре са живели заедно българи и турци, как на байрама кадъните са давали на българчетата кадаиф, халва и баклава, а на Великден всички са се черпели заедно с козунак и варени яйца.

След завършване на основното училище, Соня отива да учи в Стара Загора, където завършва гимназиалното си образование.

През 1948 г. заедно с Лидия Свиркова и с Делчо Иванов пристига в Прага.

В Прага учи и завършва медицина. Още тогава правеше впечатление с дългите си тъмни коси. Плитките ѝ стигаха до кръста. Навиваше ги

и на кок. Така дълга косата ѝ остана до последните ѝ дни. Като зъболекар работеше предимно в Прага. След атестацията постъпи на работа в „Бърза помощ“. Може да се каже, че тя беше истински народен лекар – приемаше и лекуваше всички новодошли българи, както и служителите на Посолството. Като член на българската студентска организация, а по-късно и на Българската културно-просветна организация, участваше активно в обществения живот. Заедно с Йордан Балуров отговаряше за социалната сфера. Двамата помагаша на болни и изпаднали в беда наши сънародници. Но Соня Сенова помагаше и на свои колеги да си намерят работа в Прага.

През 80-те години на миналия век започна често да боледува. Прекара почти половин година на легло без да успеят да ѝ поставят точна диагноза. От 1997 г. се проявиха и проблемите със зрението. Оказа се, че заболяването е сериозно. Претърпя няколко операции и накрая вече не виждаше и с двете очи. Беше приета в санаториум за хора с увредено

Соня Димова със съученички, Стара Загора, 1943 г.

зрение „Палата“ в Прага – Смихов. През годините на тъмнина и самота тя слушаше радио. Следеше с интерес обществения живот, интересуваше се какво става в българската общност и с нейните познати. Често се ядосваше и питаше: „Какво делите?“ Искаше да се разбираме и радваме заедно на живота. Дъщеря ѝ, синът ѝ, зет ѝ и внучките ѝ редовно я посещаваха. Соня съжеляваше, че много от сънародниците, които е обичала, са я забравили. Накрая беше огорчена от всички тях.

Славейко Карабеберов

Снимки: архив

Д-р Емил Крумов – общопрактикуващ лекар – приема нови пациенти.

Д-р Крумов има специалност „Обща медицина“ и „Вътрешни болести“.

Адрес:

Poliklinika Vršovice, Ukrajinská 900/11 101 00 Praha 10-Vršovice, Тел: 271 746 221/240

Спирка – Nádraží Vršovice – трамвай 7 и 24.

Прием: понеделник, вторник, сряда и петък от 7 до 13 часа, четвъртък – от 13 до 17 часа.